

A Andorra la Vella

Morí un gran "empordanès" anomenat Josep Fontbernat, diputat al Parlament de Catalunya músic i escriptor

Morí Josep Fontbernat i Verdaguer, diputat al Parlament de Catalunya, músic, escriptor i gran amic i protector de tots els artistes. La dalla de la Parça segà el fil de la seva existència, a Andorra la Vella. Tenia vuitanta anys. El bell país pirinenc, l'únic on la llengua catalana gaudeix d'oficialitat, guarda, des del proppassat dia 23 de març, les despulles d'un home il·lustre. D'un home que, durant una bona part del seu llarg exili, s'hi hostatjà. D'un català de soca-rel, que estimà les meravelloses i paradisiàques Valls andorranes i que les exaltà apassionadament, a través de les ones radiofòniques, amb ploma poètica i "rovellada" veu...

Vinculat a l'Empordà

El mestre Fontbernat, fill d'Estanyol (Gironès), sempre havia estat vinculat a l'Empordà. I molt més, potser, en els últims temps de la seva vida. Cal recordar, per exemple, que, des del seu inici (any 1965), col·laborà entusiàsticament en el primer programa radiofònic diari fet en la nostra llengua després de la guerra, a Catalunya. Un programa que, modestament i amb les limitacions lògiques que imposaven les circumstàncies del moment, jo vaig tenir la "gosadia" de posar en antena amb el títol de "Figueres, tres de la tarda", primer, i de "L'Hora de Catalunya", més tard, a Ràdio Popular de Figueres, i que tenia oients escampats arreu de les comarques gironines i del Rosselló. En compensació justa, alguns dels meus guions anaren a omplir petits espais del "Glossari Andorrà", emissió també quotidiana que Fontbernat, l'any 1959, havia encetat els migdies a la Ràdio de les Valls, junt amb el "Toc d'oració", de les nits, i el programa dedicat a la sardana, dels diumenges. Es tractà, de fet, d'una mena d'intercanvi amistós, de veritable germanor, entre les dues primeres emissions de ràdio diàries en parla catalana de la post-guerra, avui ja desaparegudes, però que han quedat immortalitzades en sengles llibres...

Per altra banda, i parlant de L'Empordà, cal dir que Josep Fontbernat (un home de sempre li agradava de presumir d'empordanès, malgrat que no ho era del tot), quan "trencà" poc temps abans de morir el seu exili, visità Peralada i Figueres. A la comtal vila, i com a convidat d'honor,

assistí a l'Aplec de la Sardana. I a la capital de l'Alt Empordà, saludà llurs amigues, les escriptores i poetesses Maria dels Angels i Montserrat Vayreda i Trullol (la primera, a més, premi Fastenrath de novel·la), que sovint col·laboraren en la seva emissió andorrana i catalana.

El dels "Cent Homes" i el de la "Batalla" de Prats de Molló

Josep Fontbernat fou un dels personatges més populars, en temps de la Generalitat. Diuen que era el "curull de la popularitat". Va ésser elegit diputat al Parlament per una gran majoria de vots. Militava a l'ERC. Al costat de Francesc Macià, estigué a Prats de Molló (amb el títol de "La batalla de Prats de Molló", per cert, publicà un llibre a Barcelona, on explicava aquell fet històric, amb tots els seus ets i uts). Ostentà diversos càrrecs, com el de director general de Radiodifusió de la Generalitat. Fundà i dirigí aquella cèlebre massa coral anomenada "Els Cent Homes" ("Som dos-cents —deia seriosament, quan es presentava pels pobles de Catalunya—; cent homes i l'Emili Vendrell, que en val per cent més"). Exercí el periodisme, a la Ciutat Comtal. Col·laborà, a França, amb el gran músic occità Deodat de Severac. També amb Pau Casals. Home cordial, obert. Íntim amic de la conversa. Sempre li agradava de fer petar la xerrada. I mai no volia que hom li recordés cap dels moltíssims favors que havia pogut fer durant la guerra. Carles Fages de Climent em confessava, una vegada, que devia la vida a Josep Fontbernat...

Morí amb una esperança

L'últim cop que el vaig visitar a Andorra, encara, malgrat la malaltia que rosegava la seva vida, era el Fontbernat de sempre. El Fontbernat optimista, "xerraire". Continuava anant al treball. A la seva Ràdio de les Valls (oficialment, Sud-Ràdio). Li vaig demanar què pensava fer amb tot aquell reguitzell impressionant d'articles que guardava —radiats, però no publicats— i que constitueixen una suggestiva petita història, dia a dia, de l'Andorra moderna. I en Josep em respongué, amb la seva característica modèstia:

—Aquests papers no em preocupen pas massa. Si tenen algun valor, després de mort, algú me'ls publicarà...

I amb aquesta, diguem-ne esperança, el mestre Fontbernat aclucà els ulls per a dormir el son etern, a la clínica "Verge de Meritxell", quan una novella primavera acabava d'arribar...

Emili CASADEMONT i COMAS